

ISPIT IZ ORGANSKE HEMIJE ZA STUDENTE FIZIČKE HEMIJE

Predmetni nastavnik: Dr M. D. Ivanović, docent

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

IME I PREZIME (OBAVEZNO ŠTAMPANIM SLOVIMA)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BROJ INDEKSA

*(UKOLIKO SE STRANICE ZADATKA RAZDVOJE, OBAVEZNO SE POTPISATI NA SVAKOJ STRANI)***NAPOMENE:**

- ZA PISANJE ELEMENTA U NEPOSTOJEĆIM VALENTNIM STANJIMA I TO: $H > 1$, $C > 4$, $N^{(0)} > 3$, $N^{(+1)} > 4$, $O^{(0)} > 2$, $O^{(+1)} > 3$ **BEZUSLOVNO**

SLEDI NEGATIVNA OCENA NA ISPITU.

-ODGOVORI SE MOGU PISATI I NA PRAZNIM STRANAMA (POLEĐINI) ZADATKA

-KONCEPT **NE PISATI** NA ZADATKU (KORISTITI PRAZNE PAPIRE)

- ISPITNE ZADATKE ISKLJUČIVO POPUNJAVATI HEMIJSKOM OLOVKOM.

- POPUNJAVANJE OBIČNOM OLOVKOM, NAKNADNO BRISANJE I PISANJE HEMIJSKOM OLOVKOM NIJE DOZVOLJENO.

ODGOVORI SE NEĆE BODOVATI U SLEDEĆIM SLUČAJEVIMA:

1. AKO SU PISANI OBIČNOM OLOVKOM A NE HEMIJSKOM.
2. AKO SU ODGOVORI BRISANI VIŠE PUTA.
3. AKO SU STRUKTURE (SIMBOLI I VEZE) I TEKST NAPISANI NEJASNO.

ISPIT JE BODOVAN SA UKUPNO 258 POENA (100%).

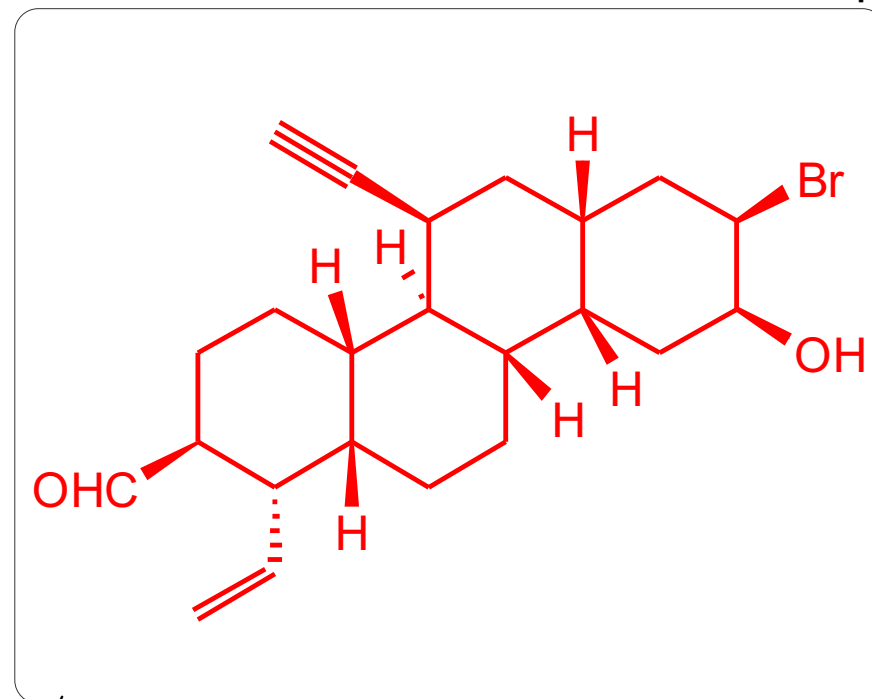
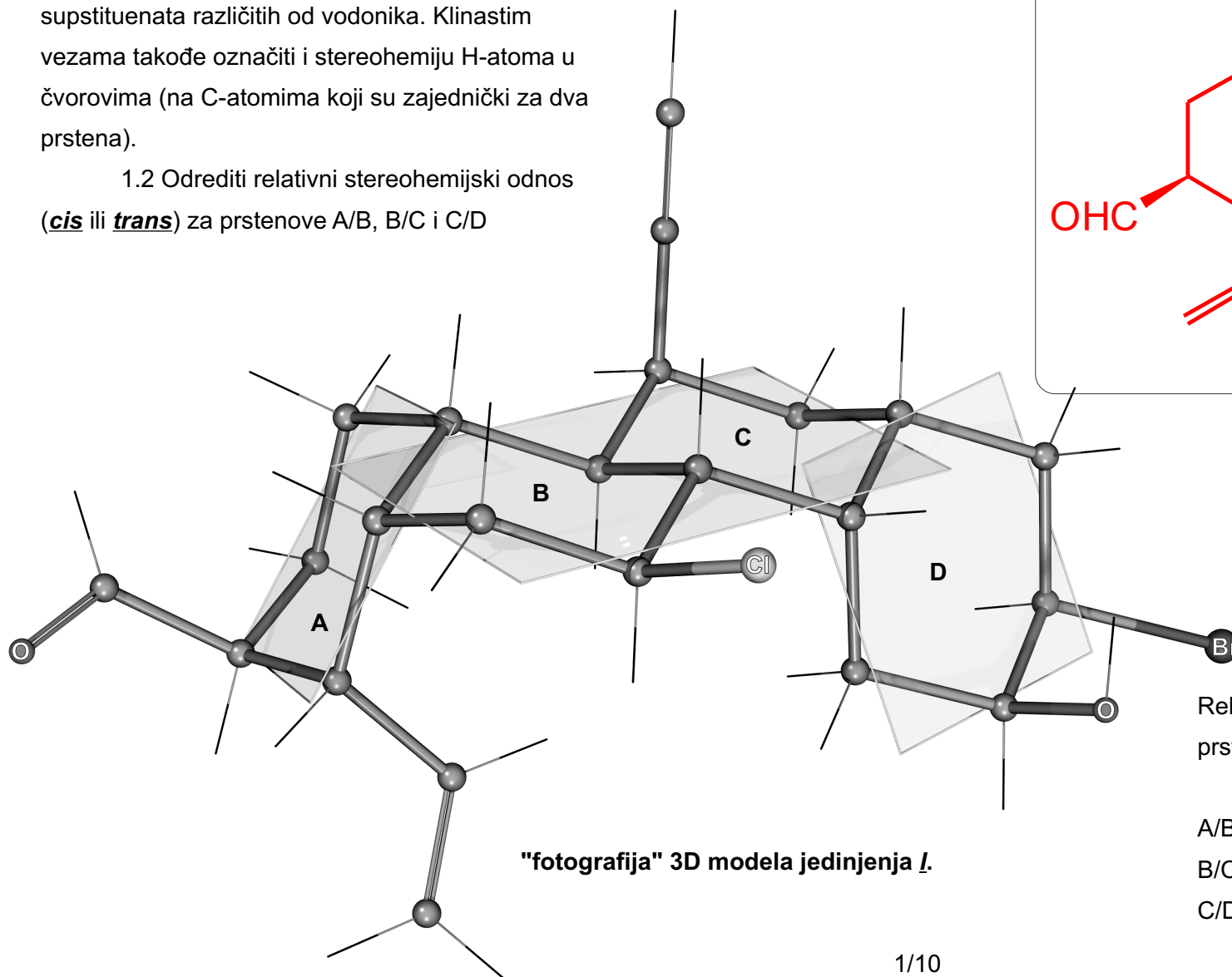
OCENJIVANJE: PREKO 90% - 10; 80-89% - 9; 70-79% - 8; 60-69% - 7; 50-59% - 6; 49% I NIŽE - 5

NA POZITIVNU OCENU (6 I VIŠE) STUDENT MOŽE DOBITI MAKSIMALNO DO JEDNU OCENU VIŠE (+10%), SHODNO BODOVIMA NA VEŽBAMA. NEMA NEGATIVNIH BODOVA.

1. Prikazana je "fotografija" 3D modela jedinjenja **I**. Vodonikovi atomi su označeni tankim, crnim linijama.

1.1 Nacrtati 2D projekcionu formulu jedinjenja **I** i klinastim vezama označiti tačnu stereochemiju svih supstituenata različitih od vodonika. Klinastim vezama takođe označiti i stereochemiju H-atoma u čvorovima (na C-atomima koji su zajednički za dva prstena).

1.2 Odrediti relativni stereochemijski odnos (**cis** ili **trans**) za prstenove A/B, B/C i C/D

2D projekciona formula jedinjenja **I.**

Relativni stereochemijski odnos (**cis** ili **trans**) za prstenove A/B, B/C i C/D:

A/B = **cis**

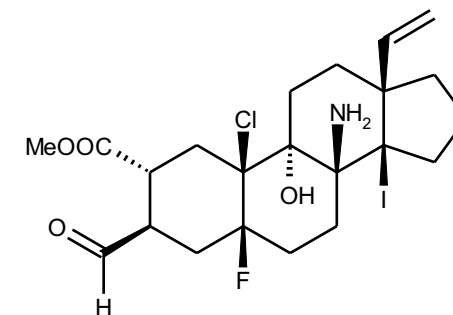
B/C = **trans**

C/D = **cis**

REŠENJE

1. Prikazana je projekciona 2D strukturna formula jedinjenja A. Takođe su prikazane četiri 3D opšte strukturne formule (A1, A2, A3 i A4). (Ove 3D strukture se mogu smatrati "fotografijama" 3D modela). **Samo jedna** od četiri 3D opšte strukturne formule odgovara 2D strukturnoj formuli jedinjenja A.

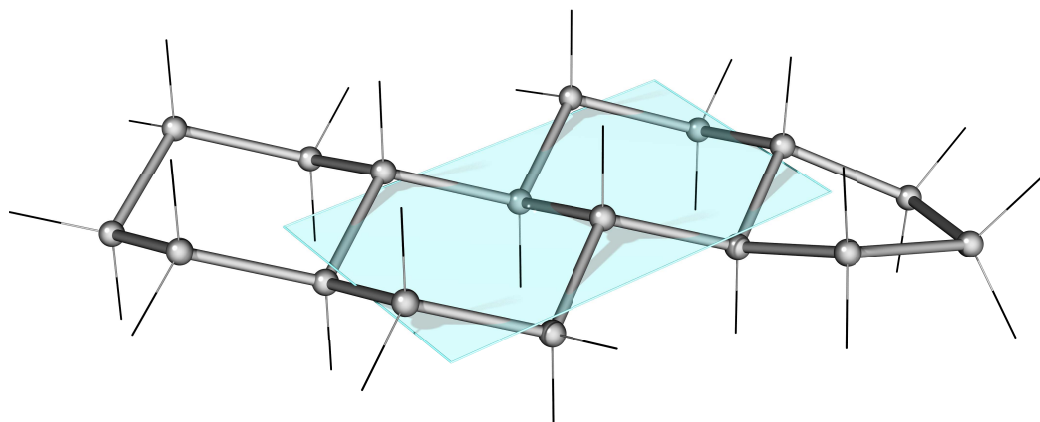
Na toj 3D strukturi (dakle ili A1 ili A2 ili A3 ili A4) **doписати sve supstituente različite od vodonika u tačno odgovarajućim položajima, na kraju crne tanke linije**. (Obratiti pažnju da li je supstituent u aksijalnom ili ekvatorijalnom položaju.)

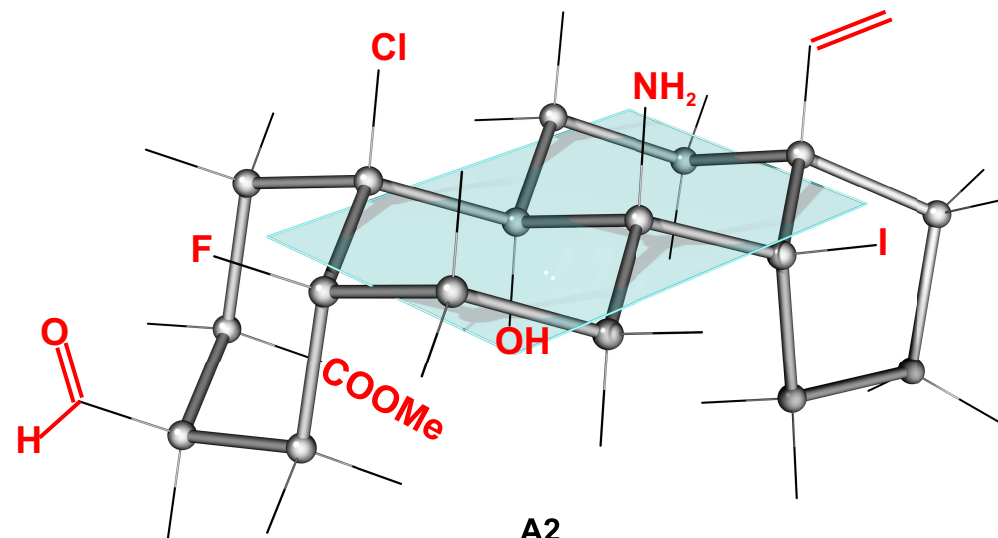
15 p

2D strukturna formula jedinjenja A.

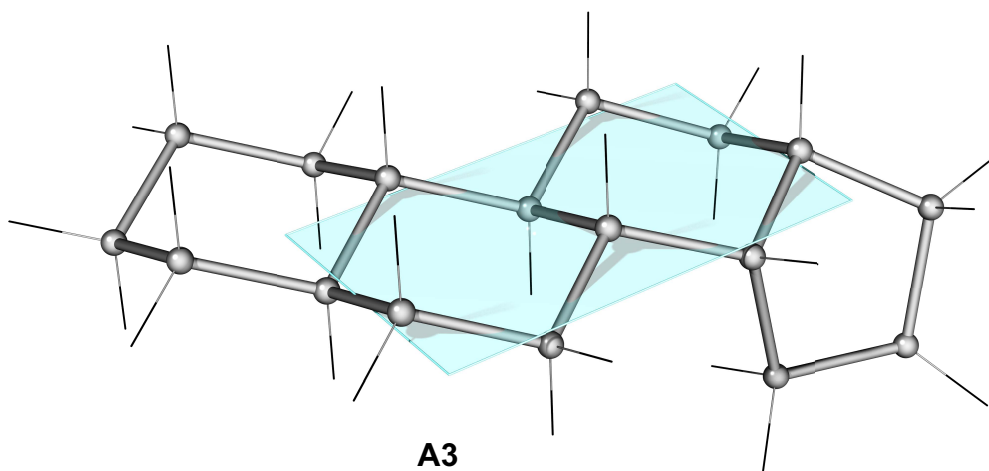
3D opšte strukturne formule:

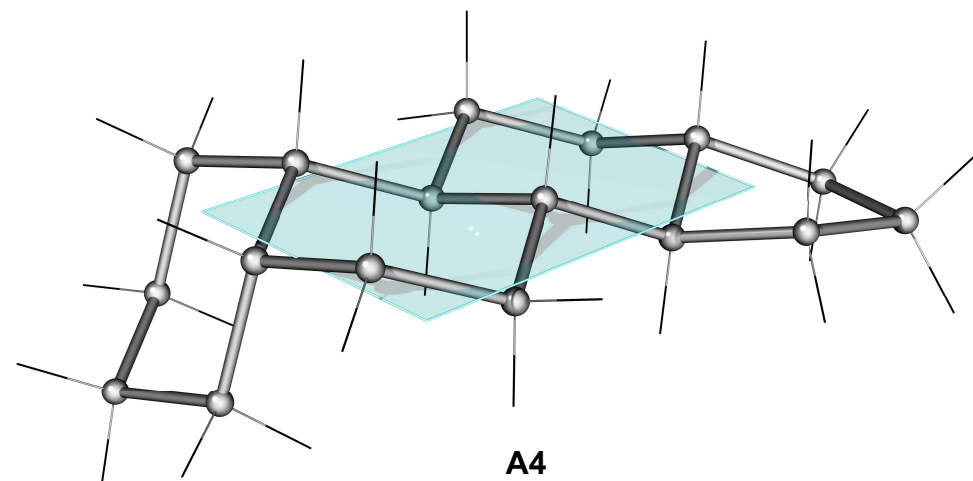
A1

A2

A3

A4

REŠENJE

3.

Nacrtati precizne 2D strukturne formule jedinjenja koja odgovaraju tekstualnom opisu.

U slučaju jonskih jedinjenja obavezno označiti tačan položaj pozitivne i negativne šarže odn katjon i anjon.

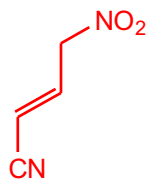
Sve funkcionalne grupe pisati eksplicitno i označiti svaku kovalentnu vezu (jednostruku, dvostruku ili trostruku).

Napomena:

U većini slučajeva moguć je veći broj različitih, tačnih odgovora.

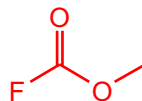
2p svaki,
18 p ukupno

3.1

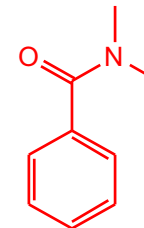
KONJUGOVANI NITRIL KOJI
SADRŽI NITRO GRUPU

3.2

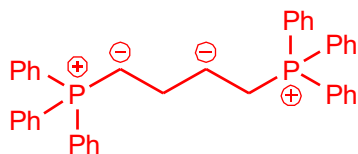
ALKIL-FLUOR-KARBONAT

3.3

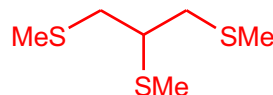
TERCIJERNI KARBOKSAMID
BENZOEVE KISELINE

3.4

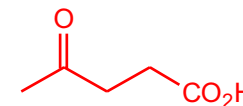
FOSFORNI DI-ILID (TAČNO OZNAČITI ŠARŽE)

3.5

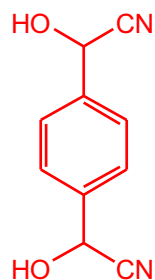
ACIKLIČNI TRI-TIO-ETAR

3.6

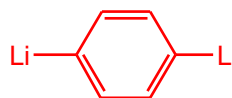
γ -KETO-KISELINA

3.7

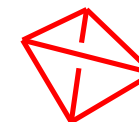
DI-CIJANHIDRIN AROMATIČNOG
DI-ALDEHIDA

3.8

AROMATIČNO DI-ORGANO-LITIJUMOVO
JEDINJENJE

3.9

POTPUNO SIMETRIČNI TRI-
CIKLIČNI ALKAN, C₄H₄.

REŠENJE

4.

Nacrtati precizne 2D strukturne formule jedinjenja koja odgovaraju tekstualnom opisu.

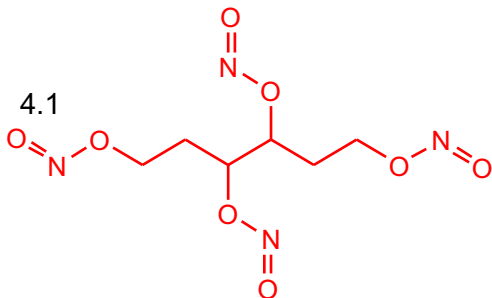
U slučaju jonskih jedinjenja obavezno označiti tačan položaj pozitivne i negativne šarže odn katjon i anjon.

Sve funkcionalne grupe pisati eksplicitno i označiti svaku kovalentnu vezu (jednostruku, dvostruku ili trostruku).

Napomena:

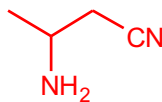
U većini slučajeva mogući je veći broj različitih, tačnih odgovora.

2p svaki,
18 p ukupno

ALIFATIČNI TETRA NITRIT

4.2

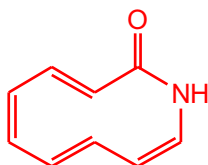
β -AMINO-NITRIL

4.3

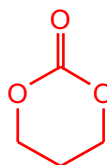
ALKENIL (VINIL) ETAR

4.4

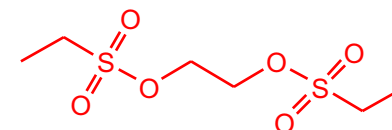
POTPUNO KONJUGOVANI
DESETOČLANI LAKTAM

4.5

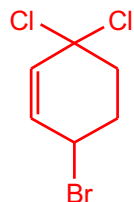
CIKLIČNI KARBONAT

4.6

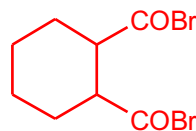
DI-ESTAR ETAN-SULFONSKE
KISELINE I NEKOG DIOLA

4.7

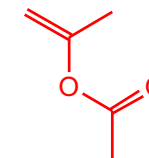
CIKLIČNI NESIMETRIČNI ALKEN SA TRI
ATOMA HALOGENA U DVA RAZLIČITA
ALILNA POLOŽAJA

4.8

KISELINSKI DI-BROMID CIKLO-ALKIL
DI-KISELINE

4.9

ESTAR KETONA U ENOLNOM
OBLIKU I KARBOKSILNE KISELINE

REŠENJE

5.

Nacrtati precizne 2D strukturne formule jedinjenja koja odgovaraju tekstualnom opisu.

U slučaju jonskih jedinjenja obavezno označiti tačan položaj pozitivne i negativne šarže odn katjon i anjon.

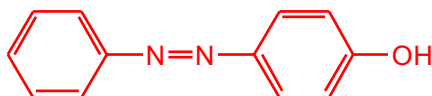
Sve funkcionalne grupe pisati eksplicitno i označiti svaku kovalentnu vezu (jednostruku, dvostruku ili trostruku).

Napomena:

U većini slučajeva moguć je veći broj različitih, tačnih odgovora.

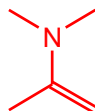
2p svaki,
18 p ukupno

5.1

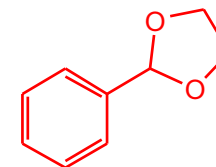
AZO BOJA

5.2

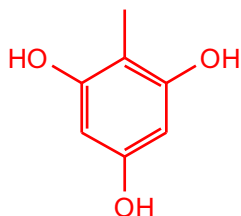
ENAMIN SEKUNDARNOG AMINA

5.3

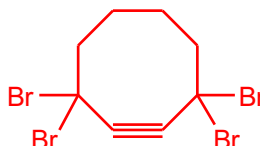
CIKLIČNI ACETAL AROMATIČNOG ALDEHIDA

5.4

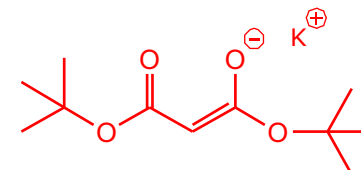
o,p-tri-HIDROKSI TOLUEN

5.5

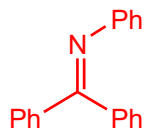
CIKLIČNI ALKIN SA ČETIRI ATOMA HALOGENA U PROPARGILNIM POLOŽAJIMA

5.6

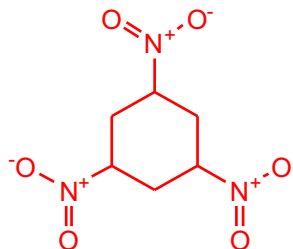
LITIJUMOV **ENOLATNI** ANJON DI-terc-BUTIL-ESTRA PROPAN-DI-KISELINE (TAČNO OZNAČITI ŠARŽE)

5.7

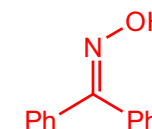
AROMATIČNI IMIN

5.8

TRI-NITRO-CIKLOALKAN

5.9

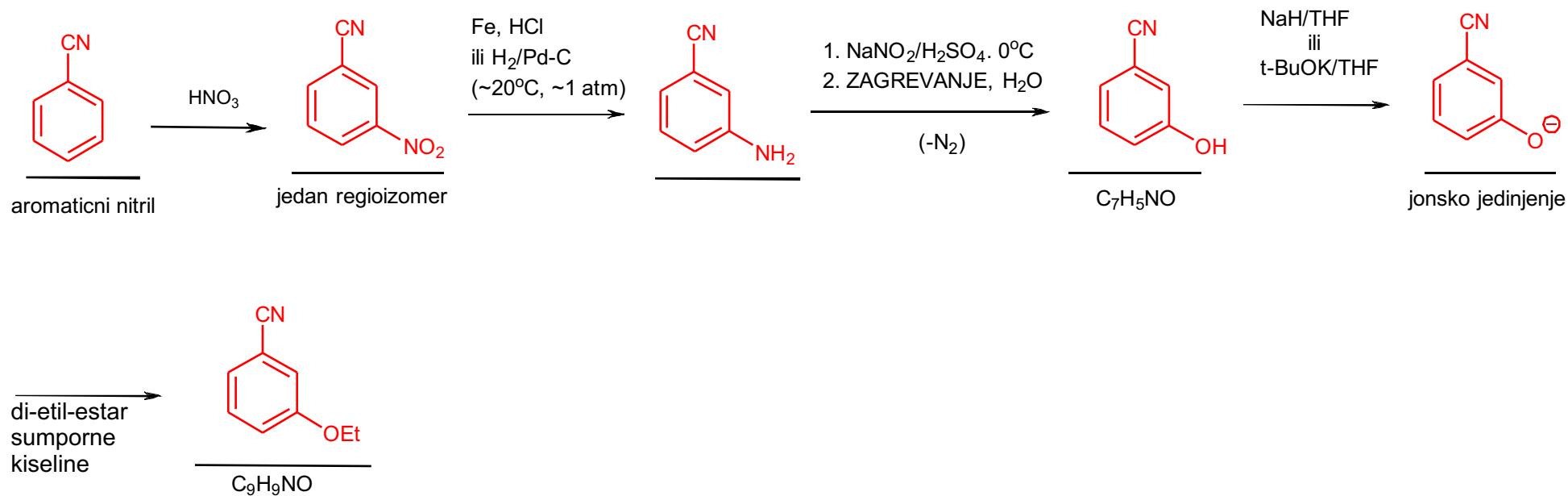

OKSIM AROMATIČNOG KETONA

REŠENJE

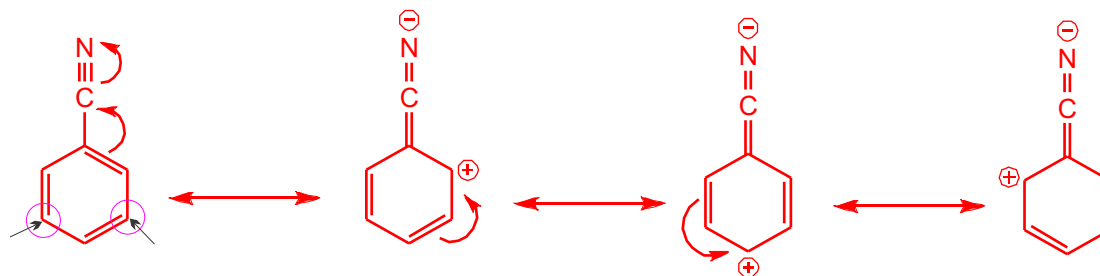
6. U prikazanoj sintetičkoj transformaciji nacrtati tačnu strukturu intermedijera i krajnjeg proizvoda.

18p

7. Za reakciju pod 6. prikazati najvažnije dipolarne kanonske strukture (sa + i - šaržama) koje objašnjavaju zašto u reakciji nitrovanja postaje jedan regio-izomer. Strelicama prikazati virtualno kretanje elektrona.

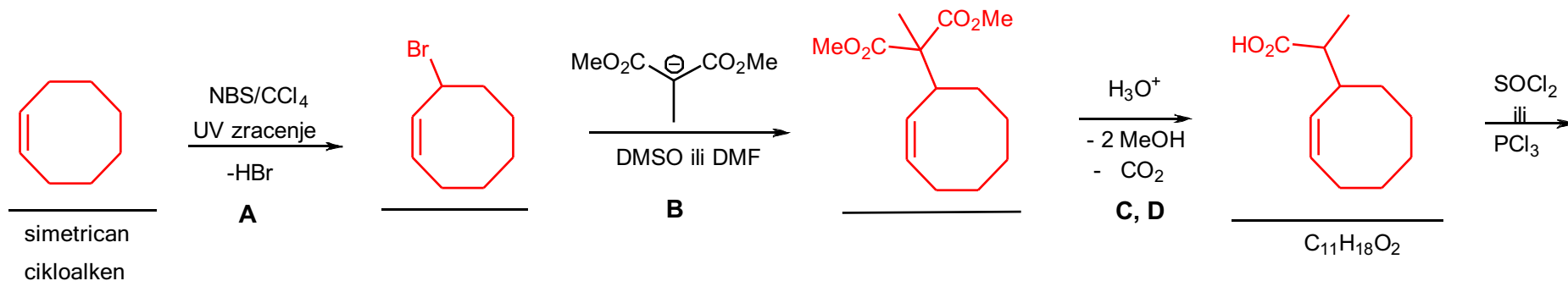
9p

REŠENJE

7.1 a) U reakciji 7.1 nacrtati tačnu strukturu intermedijera i krajnjeg proizvoda. b) Napisati tip reakcione transformacije, označene sa A, B, C, D i E.

26p

Tip reakcione transformacije:

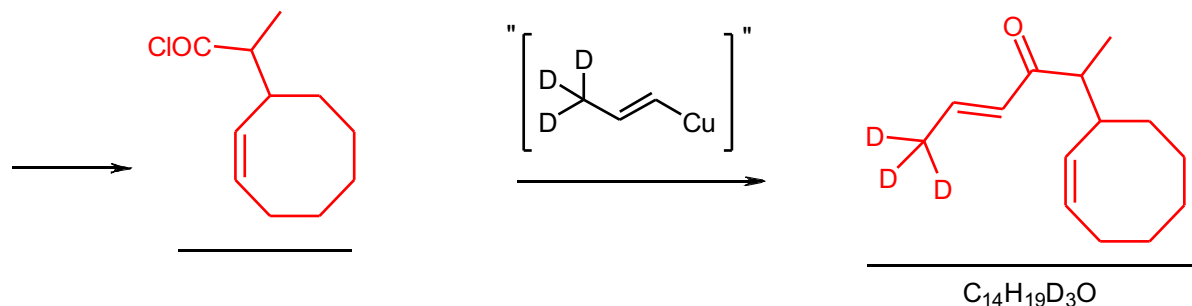
A. slobodno-radikalaska supstitucija

B. S_N2 supstitucija

C. kiselo-katalizovana hidroliza estra

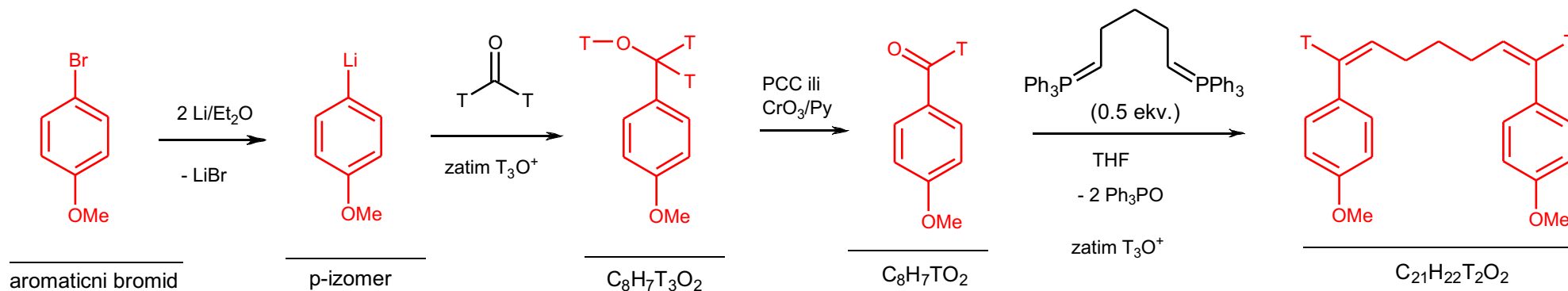
D. dekarboksilacija malonske kiseline

E. adicija/elinacija na karbonilnoj grupi

7.2 Nacrtati tačnu strukturu intermedijera i krajnjeg proizvoda. Tačno označiti položaje svih atoma trcijuma.

15p

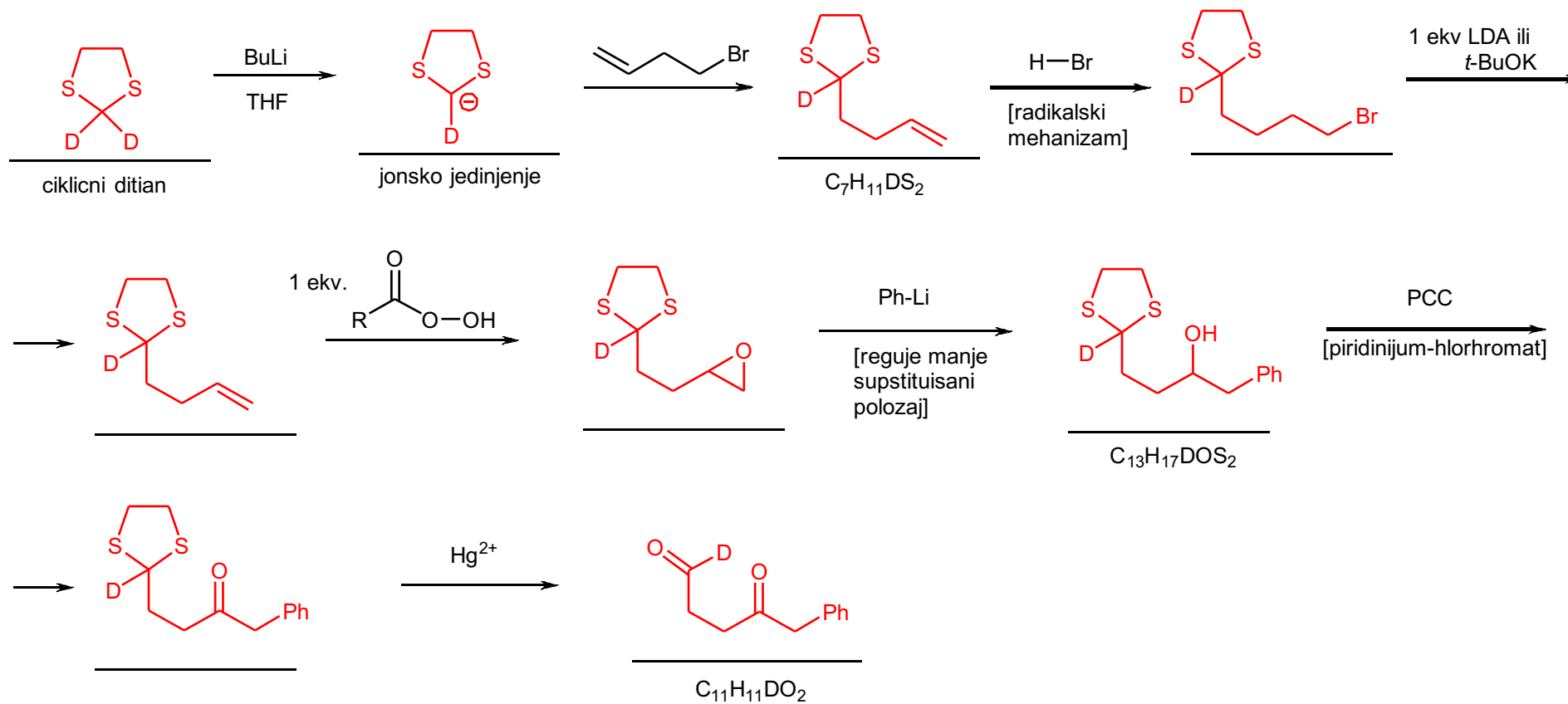

REŠENJE

8. Za prikazanu reakciju nacrtati tačnu strukturu intermedijera i krajnjeg proizvoda. Označiti i tačan položaj svih atoma deuterijuma.

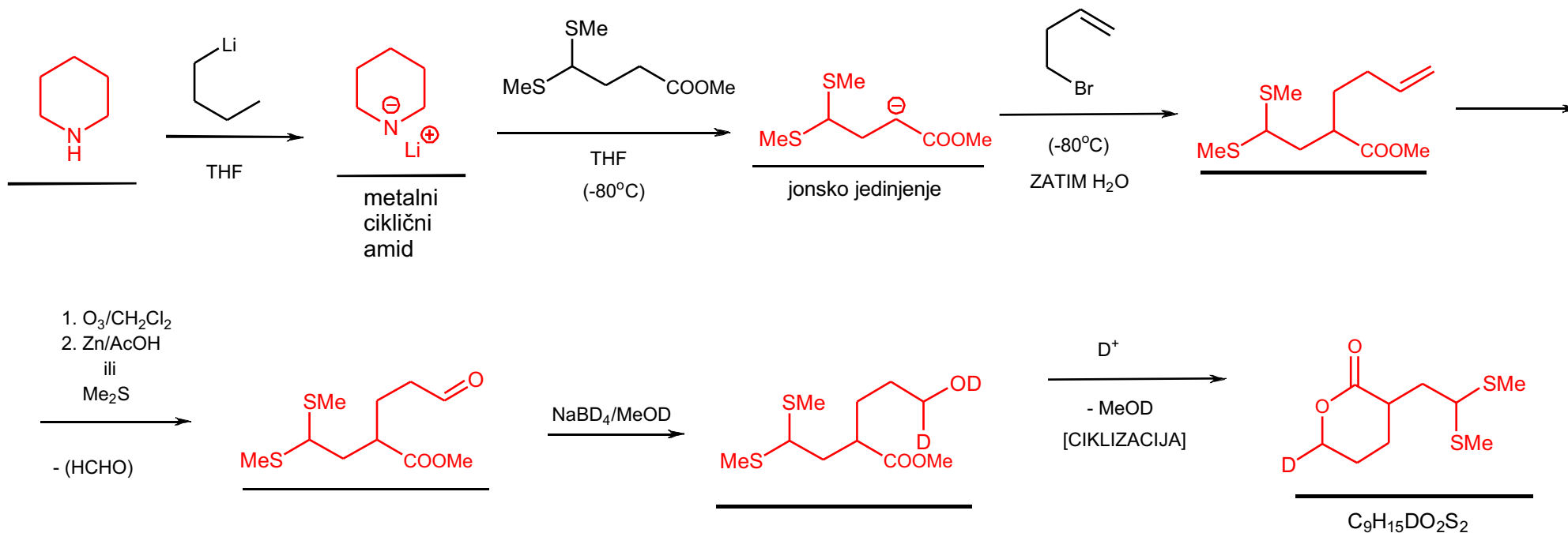
27p

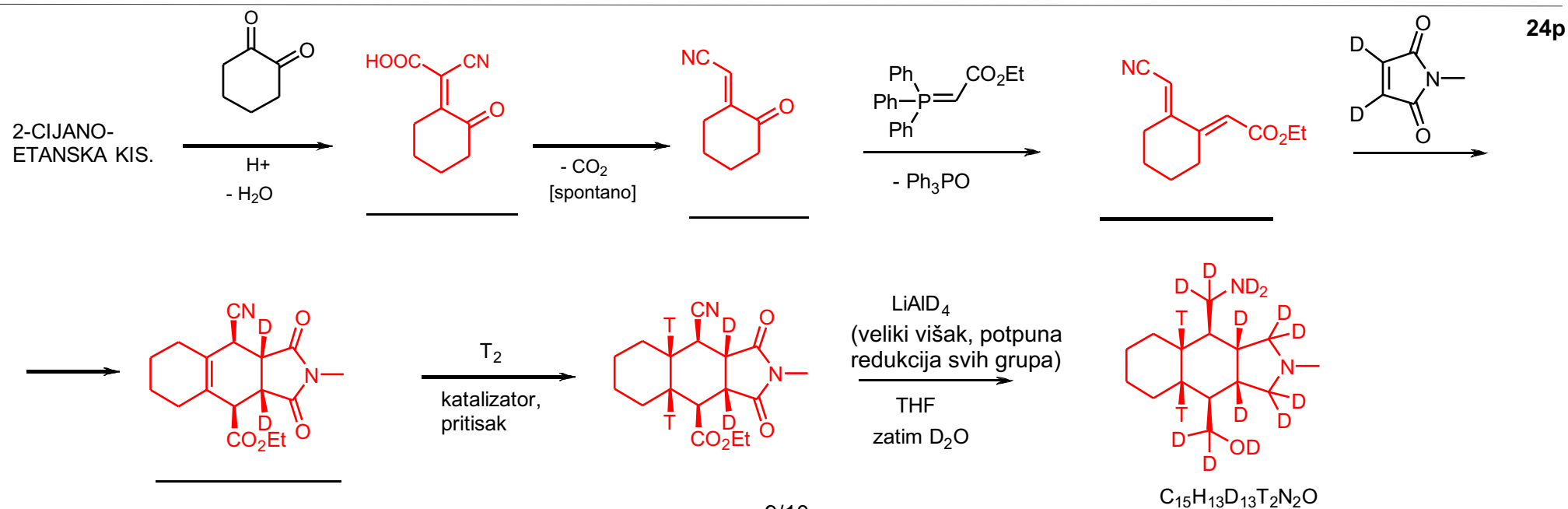
REŠENJE

9. Prikazane su sintetičke transformacije 9.1-9.2. Nacrtati tačnu strukturu intermedijera i krajnjeg proizvoda. Takođe, gde postoji, označiti i tačan položaj pozitivne i negativne šarže kao i atoma izotopa (D, T). Klinastim formulama označiti relativnu stereochemiju, gde je poznata. 21p

9.1

9.2

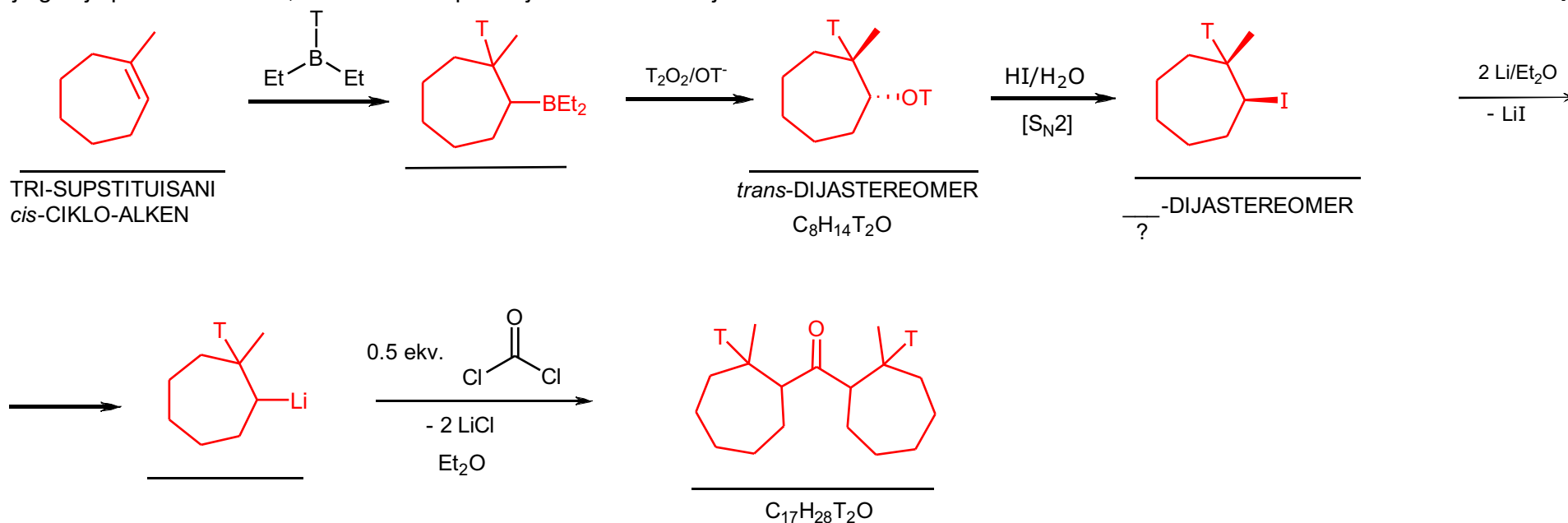

REŠENJE

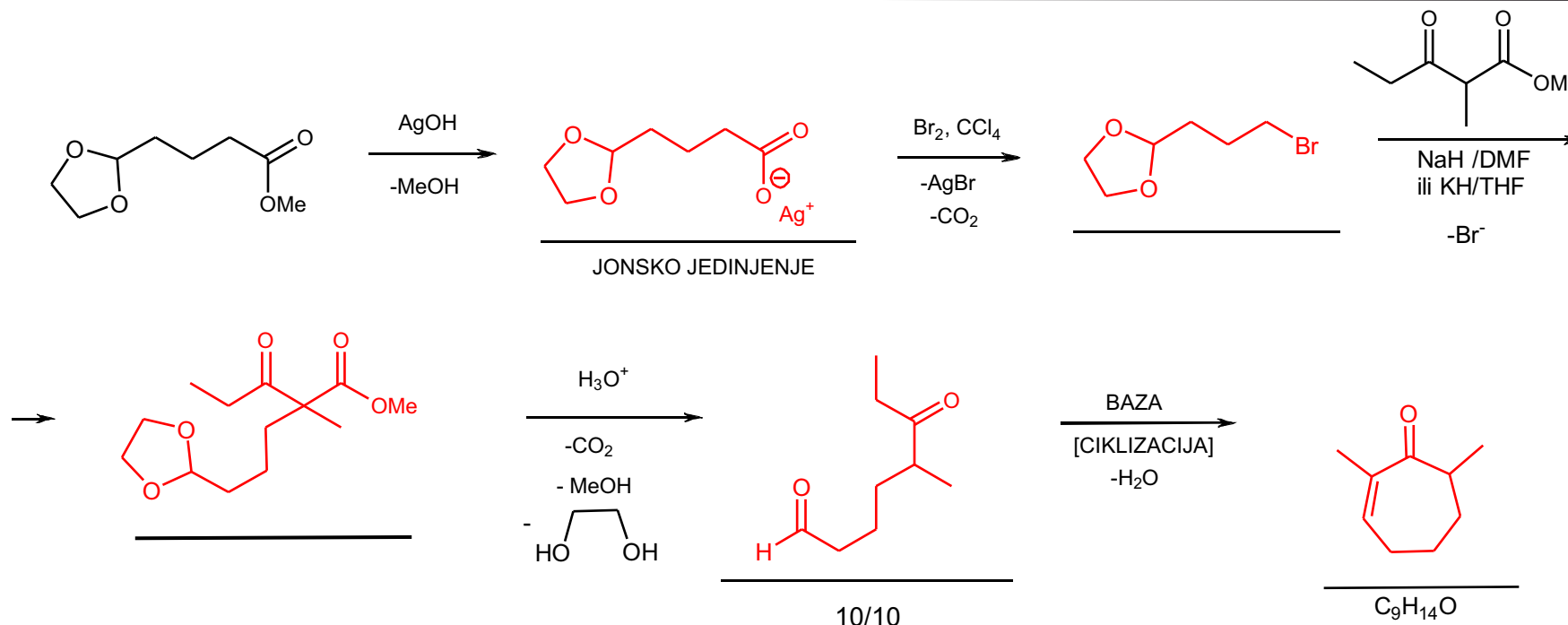
10. Prikazane su sintetičke transformacije 10.1-10.2. Nacrtati tačnu strukturu intermedijera i krajnjeg proizvoda. Klinastim formulama prikazati relativnu stereochemiju gde je poznata. Takođe, tačno označiti položaje svih atoma tricijuma.

18p

10.1

10.2

15p